

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy óra . . . 25 K Félévre . . . 150 K
 Negyedévre . . . 75 K Egész évre . . . 300 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 1 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap
 Felelős főszerkesztő: Dr Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
 DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM
 INTERURBAN TELEFON: 3-48. SZÁM

A főváros megmagyarosítása

Sokat irtunk, sokat rámutattunk már a keresztyén Magyarország fővárosának nem-keresztyén voltára és örömmel adtuk hírül, hogy a kormány Sipőcz Jenő drt a főváros közigazgatásának megmagyarosítása céljából kormánybiztosá nevezte ki.

A főváros ujjaalakításáról szóló törvényjavaslat letárgyalása után budapesti munkatársunk felkeresie Sipőcz Jenő kormánybiztosot és kérdést intézett hozzá az iránt, hogy a főváros magyarrá és következésképpen keresztyénné tételére nézve milyen terveket szándékozik megvalósítani?

A kormánybiztos a Hajdúföld munkatársának a következőket felelte:

— A fővárosi kérdés megoldásánál egyelőre csak átmeneti intézkedésekről lehet szó. Ennek oka az, hogy a belügyi kormány nem az egész fővárosi törvényt, hanem annak csak egy részét terjesztette be módosításra a nemzetgyűléshez. Egyelőre tehát csak ebben a keretben mozoghatok és csak a törvényhatóságibizottság ujjaalakítása fog a közeljövőben megtörténni; de aki ismeri az adatokat, tudja, hogy már az is nagy változásokat fog maga után vonni a főváros életében. A fővárosi törvényhatóságnak eddig ugyanis 80%-a volt zsidó és csak 20% a keresztyén.

— A jövő hónapban az új törvény alapján megjelöljük a közsegi választásokat és remélem, hogy az új törvényhatósági bizottság biztosítani fogja a keresztyén és nemzeti irányzat bevonulását a fővárosi hivatalokba is.

— A főváros egyéb törvényei egyelőre érintetlenek maradtak. Nem azért, mert nem kellene azokat módosítani, hanem, mert a módosítás hosszabb időt és alapos törvényhozási munkát igényel.

— Az én programom az, hogy magában a fővárosi adminisztrációban is érvényre kell juttatni a keresztyén és nemzeti irányzatot. Ennek megvalósítása érdekében már is felállítottunk Budapesten egy közmunkatügyi bizottságot, mely nyilvántartja a vállalkozókat és amelynek kezébe mint központi szervbe, minden vállalkozás kiadása összefut. — Ez a bizottság előnyben részesíti a keresztyén nemzeti alapon szervezett egyesületeket.

— Magától értetődik, hogy minden egyes fővárosi a kalmazottnak a megválasztásánál is a keresztyén nemzeti szempontot fogjuk a jövőben érvényesíteni. . . Munkatársunk ezután azt a kérdést tette fel a kormánybiztosnak, hogy mit szándékozik tenni az irányban, hogy a destruktív és szabadkőműves elemek a fővárosi közigazgatás keretéből mielőbb eltávolításának? A kormánybiztos a kérdésre a következőket válaszolta:

— Szabadkőművesek nemcsak a fővárosnál, hanem más városokban és megyékben is vannak a közigazgatásban. (Még pedig szép számmal!) Ennek a kérdésnek a megoldása a kormány alá foglalatától függ, mert igazi megbélyegzés lenne, ha csak a fővárosban történnék meg ezek eltávolítása. Hiszen ennek a destruktívok a jelei masut is mutatkoztak. (Különösen láthatók Debrecenben! Szerk.)

— Ha a kormány a szabadkőműves magatartás miatt proponált igazoltatási eljárás gondolatát magáévá teszi, ez esetben egy óriási munka válik járó és nagy apparátust igénylő bizottságról lesz szó. . .

A főváros zilált pénzügyi helyzetének rendbehozataláról felvetett kérdésre a kormánybiztos a következőket válaszolta:

— Fokozni fogjuk a fővárosi üzemek jövedelmezőségét, produktívabbá tesszük az adózást, nevezetesen emeljük a pótdótot és a progresszió gondolatát ide is bevisszük. Bevezetjük az állam által eddig igénybe nem vett adókat, melyekre nézve a pénzügyi osztálynak már meg vannak a maga tervei. Kölcsönt egyelőre nem fogunk szerezni, mert csak nemrégiben vetünk fel egyet.

— Állardóan tárgyalunk a kormánnyal,

hogy a forradalmak és a román megszállás okozta deficit fedezéséhez járuljon hozzá. Ed-dig már sikerült elérnünk annyit, hogy körhá-zaink számára lényeges támogatást kapunk a kormánytól. . .

A kormánybiztos végül azt a reményét fejezte ki munkatársunk előtt, hogy a kormány belátva a főváros nehéz és súlyos pénzügyi helyzetét, segítségére siet a most már keresztyénné váló fővárosnak.

Felhívás!

A város lakosságának tudomására hozom, hogy a nemzetgyűlési választások alkalmával a netán előforduló zavargásokkal szemben a kivonuló katonai karhatalmak kíméletlen eréllyel fognak fellépni.

Felhívom azért a város békés és tisztességes elemeit, hogy mindennemű erőszakos fellépéstől tartózkodjanak és ha zavargások keletkeznének, azonnal a házakba huzódjanak vissza, nehogy ártatlanok élete a közbelépő karhatalmak fegyverének áldozatául essék.

Katonai állomásparancsnok.

Délvidéki atrocitások a nemzetgyűlésen

Teleki külügyminiszter beszéde

Budapest, június 11. A nemzetgyűlés mai ülését háromnegyed 11 órakor nyitotta meg Rakovszky István elnök.

Ruppert Rezső előterjeszti az igazságügyi bizottság jelentését az árdrágításról szóló törvényjavaslatról, majd az elnök bejelenti, hogy Gadl Gaszton napirend előtti felszólalásra, Weber János pedig sürgős interpellációra kért és kapott engedelmet.

Gadl Gaszton szólalt fel ezután és kéri a Háztól, hogy néhány ártatlan ember meghurcolását jóvátehesse. Felolvás egy június 9-ől keltezett levelet, melyben arról van szó, hogy a székesfehérvári külföldi német tisztje a napokban átment Fonyódra és ott egy pár embert letartóztatott. Tavol áll tőle, hogy a hadsereg ellen csináljon hangulatot, de a letartóztatottak olyan emberek, akiket ő is személyesen ismer. Sohasem voltak kommunisták, sőt az ellenforradalom ügyének nagy szolgálatokat tettek. Kéri az ügy sürgős reparációját.

Simonyi-Semadam Sándor miniszterelnök nyomban vaaszol Gaál Gasztonnak és kijelenti, hogy a kormány mindent elkövet, hogy a jövőben az ilyen atrocitásokat megakadályozza. A fonyódi embereket ő is ismeri, neki is van villája Fonyódon. Igéri, hogy azonnal vizsgálatot fog indítani. Kéri azonban a nemzetgyűlés tagjait, hogy a jövőben, ha hasonló levelet kapnak, forduljanak előbb az illető szakminiszterekhez. Ezután áttértek a napirendre.

Hegyesalmi Lajos szölt elsőnek a javaslatához, s azt a változtatást indítványozta, hogy a köztiszviselők 1920. végéig kapják még a mai kedvezményes elhatást, sőt egészít-sék ki azzal, hogy ruházatot és háztartási cik-keket is kapjanak. A Ház elfogadta az in-ditványt.

Sünet után Ruppert Rezső válaszolt Pallavicini tegnapi beszédére és visszautasította azt. Azután Weber János terjesztette elő interpellációját, mely a délvidéki és a cseh atrocitásokkal foglalkozik. Eseteket sorol fel különösen a Délvidékről, s kérdést intéz a külügy-miniszterhez az iránt, hogy van-e tudomása ezekről az atrocitásokról és tudja-e, hogy a szerb tisztiek arról beszélnek, hogy még 20 évig tartják megszállva a Délvidéket?

Rubinek István indítványozza ezután hogy a Ház hétfőre tűzze ki a külügyminiszter vá-

laszát, a Ház azonban Rassay javaslatára úgy határoz, hogy a külügyminisztert a Házba hi-vatja és azonnal meghallgatja. Az elnök az ülést Teleki megerkezéséig felfüggeszti.

Teleki Pál gróf külügyminiszter különös-nek találja a megidézést, s jelenti, hogy mi-niszteri tanácskozáson volt. Köszöni azonban, hogy ezt a kérdést szőnyegre hozták. A kor-mány ismeri az atrocitásokat és számtalan jegyzéket küldött már ez ügyben. — Egész sereg jegyzéket sorol fel, majd így folytatja:

— Látható, hogy a kormány mindent meg tesz, hogy az atrocitásoknak véget vessen. A jegyzékekben szóvá tettük a szabadkai meg az alsólendvai eseteket, szóvattettük a cseh vá-lasztások alatti kegyetlenkedéseket és azonkívül az összes atrocitásokat. Több ízben interveni-áltunk is az antant bizottságoknál, s alig van nap, hogy jegyzéket ne intéznénk hozzájuk. Ezeket a jegyzékeket tovább adják a nagyhata-lmaknak, de orvoslást még nem tapasztaltunk. Innen hívom fel az egész civilizált világot és itt tartózkodó idegenek figyelmét ez eseményekre. Be kell bizonyítanunk a Nyugatnak, hogy mi vagyunk a Kelet kulturállama. Nekem tudomá-som van minden atrocitásról, s 3 nappal ezelőtt is küldtünk egy jegyzéket az antant misszióhoz, de annak nincs kellő eszköze az intézkedéshez. Kinn Párisban a béke delegáció elnöke több ízben sikeresen interveniált, s a temesvári halálos ítéleteket is így akadályoz-tuk meg.

— Az a hír, hogy a szerbek 20 évig nem irtik ki a délvidéket, nem igaz. Ezt mondhatták egyes tisztiek, de ez nem meg-sértése a békeszerződésnek. Én tudom, hogy az atrocitások annak a jelei, hogy készülődnek kifelé. . .

Végül rámutatott arra, hogy ha a külföld látni fogja, hogy az országban helyreállt a rend és nyugalom, más elbírálásban fogja pana-szainkat részesíteni.

A külügyminiszter válaszát Weber és a Ház tudomásul vette s ezzel az ülés véget ért.

Budapest, június 11. A Ház folyosóján a kormány ujjaalakításával kapcsolatban élenken tárgyalták azt a hírt, hogy Simonyi-Semadam, Soós és Teleki gróf lemondásra készülnek. Apponyi aktuális kérdésben legközelebb fel fog szólalni a nemzetgyűlésben.

Külpolitikánk

Azon tényezők között, melyeknek jövőbeli összeműködéséből várjuk és reméljük ezeréves hazánk újra egységessé válását, a legfontosabbak közé tartozik külpolitikánk. Sőt egyenesen megmondhatjuk, hogy a legelső jelentőségre nézve belső politikánk, de mindjárt ezután következik épen olyan döntő sulyal másodiknak diplomáciai berendezkedésünk és elhelyezkedésünk. Ennek jövőbeli iránya és gyakorlati végrehajtása akkora sulyal esik a latba, mint például egy ember járásánál, mozgásánál az egyik láb épisége vagy bérnépe.

Kétségtelen, hogy az elmúlt századok alatt, különösen mióta a Habsburgok ültek nálunk a királyi székre, önálló magyar külpolitika nem volt. Teljesen német, 1805. óta pedig osztrák érdekszférába jutottunk és itt a mi érdekeink, a mi nemzeti céljaink csak másod-, sokszor harmadrangú szerepet játszhattak. Ezzel szemben most, teljes négyszáz év leforgása után, ismét önállóan irányíthatjuk külső politikánkat. Azonban rendkívül vigyáznunk kell, egyenesen létezésünk és fennmaradásunk érdeke parancsolja, hogy a felszabadulás, a függetlenség mámorában hibás, vagy épen végzetes irányba ne csapódjunk el, mert ez a mai szerencsétlen állapotunkban egyértelmű lenne a halállal. Icarus is, mikor az apja mellett és kalauzolására nyomában repült, bizony szelte a levegőt, de önálló csapongása, mely a helyes irányból kitértette, a hullámaiba tette vakmerő utasát.

Ezek alapján és megfontolása után felvethetjük immár a súlyos kérdést: jövő külpolitikánkban szakítanunk kell-e a német érdekszférával, hogy más irányba orientálódjunk, vagy pedig továbbra is ragaszkodnunk kell-e a németiséghez?

Kezdjük azon a lehetőségen, hogy más barátot, vagy barátokat keresve szakítunk az eddigi kötelékkel. Vajon kihez csatlakozunk ez esetben? Csak két lehetőség van. Vagy az angolhoz, vagy a franciához. Mert az olasz maga is olyan gyenge, annyira önállóan, hogy szintén magasabb és erősebb támogatót keres. Az angolok barátsága sokat érne, ha közelebb fektüdnek hozzánk és ha egyáltalán ennek az esetleges jóviszonynak az állandóságában bizni lehetne. De az angol először is tengeri állam; másodsor földrajzilag annyira távol fekszik tőlünk, hogy szövetségének gyakorlati értéke aligha lenne ránk nézve; harmadsor — és ez a döntő — semmi biztosítékot nem láthatunk arra nézve, hogy állandóan kitartana mellettünk az angol diplomácia. Az ő világhatalmuk annyira idegen a mi kis, nekik parányi céljainkhoz képest, hogy a legelső szemernyi ütköző pontnál teljes ridegességgel hagyják cserben bennünket.

Masodra másik lehetőségnek a francia barátkozás. Itt minden szépítgetés, minden enyhítés nélkül kimondom, hogy ebben a nemzetben egy pillanatig sem bízom, mert ez a nép Magyarországra nézve eddig is, századokon keresztül, külpolitikai viselkedésével átok gyanánt nehezedett. A XVI. század elején 1521-től kezdve I. Ferenc királyuk alatt a törököket zudították ránk Szolimán vezérlete alatt, csak azért, hogy általunk és a leliport Ferdinándon keresztül V. Károlyt, az ő ellenfelüket, üthessék.

Másfél százados török rabigát nyögöttünk ezen francia politika miatt. Zrínyi Pétert hitegették és végül ez a bizó magyar vérünk minden támogatásuk nélkül pusztult el. II. Rákóczy Ferencet egyenesen galádul becsapták, hiszen tényleges fegyveres és anyagi segítséget ajánlottak neki a felkeléséhez és végül küldtek ide — egy pár vezérkari tisztet! 1848/9-ben is mellettünk voltak állítólag (?) a rokonszenvűkkel, mégis az 1859-iki villafrankai békében egy szóval sem jöttek az elnyomott Magyarország védelmére, S végül ne felejtjük el, mit műveltek a mostani békével velünk.

Ime egy pár adat a francia külpolitikára, de teljesen elegendő arra, hogy belőlük hiú képet alkossunk erre a nemzetre vonatkozólag. A franciák érzik és tudják most azt az óriási hazugságot, hogy ők leverték volna a németeket, a lelkiükben benne rágódik az az aljas magatartás, melylyel ők ezt az állítólagos győzelmiüket a történelemben páratlanul álló galádsággal kiharászták, tehát keresik a kiutat

ebből az örvényből, mely elnyeléssel fenyegeti őket. Innen az az egy-két szírihang, ami felénk is hangzik. Most még mi is jók lennénk nekik! De nekünk nem kellene. Halálunk és gyalázatunk lenne egy ilyen külpolitika.

És most visszatérhetünk az eredeti kérdésünk első feltevésére, t. i. arra, hogy nekünk jövőben is ki kell tartanunk a németek mellett. Itt legelőször is jól különböztessük meg a fogalmakat: a németekről van szó, nem pedig az osztrákokról. Azt megértjük és helyeseljük is, hogy az osztrákok ellen ízig-vepig tiltakozunk; az elmúlt századok keserves szenvedései ezt az elhatározásunkat eléggé indokolják. De a németek mellett való kitartásunkat viszont egész józan megfontolásunk javasolja. Nem tekintve azt az erkölcsi lehetetlenséget, hogy azt a nemes fegyverbarátságot, mellyel a németek bennünket a háború alatt oroszok, szerbek, oláhok, olaszok ellen mindig támogattak, sőt megvédték, nem viszonzhatjuk hálátlan elfordulással, egészen bizonyos, hogy földrajzi fekvésünk, etnográfiai elhelyezkedésünk, közgazdasági életünk, szellemi kulturánk stb. mind-mind a németekre utalnak bennünket. Ezekről várhatjuk a jövőben új születésünket, nagyságunkat, boldogságunkat. Ezért erre kell nekünk külpolitikailag orientálódunk.

Beküldték nekünk ezt a cikket. Tekintve a tárgy rendkívüli fontosságát és a cikk tárgyilagos hangját, nem zárkozhatunk el közlésétől, bár vele mindenben egyet nem érthetünk. Különösen elhibázottnak tartanók, ha már mostan határozott állást foglalnánk abban a tekintetben, hogy a némethez, franciához, vagy angolhoz csatlakozzunk-e. Megmaradunk annál az álláspontunknál, hogy ma még pontosan nem állapíthatjuk meg, hogy új orientációnk milyen legyen. Bizonyos azonban, hogy elhibázott dolog volna az is, ha *érzelmi* momentumok által vezéreltetnők magunkat. Legyünk tisztában legelőször is azzal, hogy bármelyik nagyhatalom, tehát a német is, kizárólag a saját érdekeit tartja szem előtt, a velünk való viszonyának az irányításánál. Nem győzzük hangoztatni, hogy *egy nemzetet sem szabad imádnunk*, hanem a magyar nemzetet, mint *öncélt* kell tekintenünk.

Még csak ennyit: az „osztrák“ és „német“ közötti *doktrinér* megkülönböztetésnek, különösen ma már, amikor az Ausztriával való közjogi kapcsolatunk megszakadt, semmi értelme nincs. Az osztrák épen olyan német, mint a bajor, szász vagy porosz. Nekünk magyaroknak nem egyik vagy másik német törzs, hanem az *egész németiség* Kelet felé való nyomulása ellen kell védekeznünk.

Tudnivalók

a nemzetgyűlési választásokról

A választás az összes szavazókörökben no nap reggel pontban 8 órakor kezdődik. A szavazás a hétfői napra is át fog nyúlni, kivéve a 42-ik szavazó kört (hivatalos helyisége serlésvásártéri járlatiró hivatal) ahol a szavazók száma nem éri el a hatszázat és így az eljárás már az első napon befejezhető.

Mindenki, aki a választás névjegyzékbe fel van véve, a szavazásban részt venni köteles. Aki azonban bejelentőlapot bármint okból ki nem állított, továbbá, akinek a választási törvény értelmében választói jogosultsága nincs, nem szavazhat.

Aki szavazóigazolványait eddig még kézhez nem vetiék, Csobán Endre főlevéltárnok hivatalos helyiségében (Városháza, földszint 5) kaphatják meg.

A szavazóigazolványát a szavazáshoz minden választó vigye magával.

A szavazási eljárás minden szavazatszedő küldöttségénél reggel 8 órakor kezdődik. A szavazatszedő küldöttségek a helyszínen már fél 8 órakor megjelennek, hogy a szükséges előintézkedést idejekorán megtehessek.

A szavazóigazolványokon (bej. lapokon) balfelől fent rendszerint szines ceruzával vagy tintával egy szám (1—42 ig terjedő) van, amely az illető választó szavazókörének a számát jelzi. A választónak tehát nem kell egyebet tenni, csak megkeresni a kerületében kifüggesztett utcai plakátokon a megfelelő számú szavazókört, s rögtön megállapítja azt a szavazó helyiséget, ahol szavaznia kell.

Debrecen város mindhárom kerületében két-két jelölt küzd egymással, akiknek neve a hivatalos szavazólapon a következő sorrend szerint van kinyomtatva:

I. vál. ker.

Dr. MILOTAY ISTVÁN

ker. nemzeti egyesüléspárti

POLGÁRI ISTVÁN

ker. kisgazda és földmivespárti

II. vál. ker.

EMICH GUSZTÁV

ker. kisgazda és földmivespárti

Dr. PRÖHLE VILMOS

ker. nemzeti egyesüléspárti

III. vál. ker.

Dr. BERNOLÁK NÁNDOR

ker. nemzeti egyesüléspárti

NAGY JÓZSEF

ker. kisgazda és földmivespárti

A szavazás a jelöltek neve után álló kockába egy kereszt bejegyzésével történik és pedig annak a jelöltnek a neve után, akire a választó szavazni akar. A szavazólapon egyéb jelet (betűt, aláírást, feltételt, kikötést stb.) írni nem szabad. A borítékra, amelybe a szavazólap helyezendő, egyáltalán semmi jelet tenni nem szabad.

A választási bizottságok a szavazás mindkét napján a választás törvényességére, illetve a szavazás szabályszerűségére vonatkozó panaszokat a következő hivatalos helyiségekben veszik fel:

I. vál. kerület Kereskedelmi akadémia díszterme, Piac-u. 8 sz. Választási biztos Czóbel Gusztáv kuriai bíró.

II. vál. kerület Ipartestület tanácsterme, Simonfi-u. 1/c. Választási biztos Kolbenhayer Kálmán kuriai bíró.

III. vál. kerület Casinó helyiség, Kossuth-u. 1 sz. Választási biztos Kulin Imre ítélő táblai tanácselnök.

A választói névjegyzékbe való felvétel, vagy abból való kimaradás miatti felszólalások a közig. hatóságnál tehető (Csobán Endre főlevéltárnok (Városháza földszint 5 sz.))

Szavazatszedő küldöttségi elnökök figyelmébe

Azokat az elnököket, akiknek irodaszerkekre nem talán még szükségük volna, kéri a választási biztosok, hogy eziránti igényeiket még a szombati nap folyamán délelőtt 9—12 és délután 3—6 óráig Csobán Endre főlevéltárnoknál (városháza, földszint 5. számú ajtó) jelentsék be.

Az 1—17. sz. küldöttségi elnökök a szavazólapokat, borítékokat és az összes irodai szereket ugyanabban az időben, ugyanott vehetik át. A külterületeken működő szavazókörök elnökei a szavazó-urnákat is itt fogják megkapni a felküldéséhez szükséges anyagokkal együtt.

Czóbel Gusztáv kuriai bíró, első kerületi választási biztos ezuton tudatja a szavazatszedő küldöttségek elnökeivel, hogy az 1—17. szavazó körök választási eredményét hétfőn éjjel a lakásán (egyházi bérpalota, II. kapu, III. em. 12/a. sz.) veszi át.

HIREK

Grün-Gábor Andor,

a magyar zsiron felhízott aranyzeműveges tollzsonglőr Bécsből küldözgeti hazafelé ostromba és zléstelen förmedvényeit... A Bécsi Magyar Ujságnak május 29 iki számában titokzatos H. H. H. címmel irt nagyon tartalmas, nagyon mélyenjáró cikkében azt írja a pesti gheítő e felfuvalkodott varangya, ez az összecsalott, összedobolt „kiváló magyar író”, hogy Magyarországon szenvednek az ő vérei s így nem lehet más eredmény, mint csunya vég és dicstelen pusztulás. A három H is azt jelenti, hogy **Hazug Hungária Haldoklik.** Ezt ő találta ki, ő, a nagyszerű Grün-Gábor Andor!... Ah, ki nem érzi: mekkora szellem őriás, mily ritka ész-tünemény van e szavak mögött? **Hazug Hungária Haldoklik:** hát lehet ennél szellemesebb, ötletesebb jelzöt adni a magyar faj ébredésének és az ütött seb gyógyulásának? Hát még a többiek? Mind, mind egy ragyogó magyszellem, egy ragyogó sovén-magyar magasztos lelkitalajdonságainak az őszinte, leplezetlen kikivánczása. Oh, mily sokat vesztenünk, hogy hagyjuk őt Bécsbe emigrálni. Mennyi szellemességet, mennyi lélekemességet, mily honszerelmet tanulhattunk volna még tőle!... De ha már nélkülözzük, vegyük meg a könyvvel okvetlen. Hegedüs Sándornál és társainál állami kedvezménnyel árulják őket...

Vasárnapi istentiszteletek

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje a református templomokban: Nagytöplomban délelőtt 9 órákor prédikál Mezey Béla segédlelkész, délután 3 órákor két magyariz Konrad Zoltán segédlelkész. Kistöplomban délelőtt 9 órákor prédikál Szele György lelkész, délelőtt 11 órákor prédikál Nagy István segédlelkész, délután 3 órákor két magyariz Márton Sándor segédlelkész. Kossuthsüti templomban délelőtt 9 órákor prédikál Kalmár Dániel segédlelkész, délután 3 órákor gyermekistentiszteletet tart Uray Sándor lelkész. Árpád-téri templomban délelőtt 9 órákor prédikál Almásy Márton segédlelkész, délután 3 órákor két magyariz Almásy Márton segédlelkész. Ispotyai-téri templomban délelőtt 9 órákor prédikál Konrad Zoltán segédlelkész, délután 3 órákor gyermekistentiszteletet tart Kalmár Dániel segédlelkész. Homokhegyi imaházban délelőtt 9 órákor prédikál Kovács János vallásnevelő-lelkész.

A vasárnapi iskola és a Konfirmált Leányok Szövetsége összejövetele a választások miatt elmarad.

A román káth. templomban 6, 7, 8, háromnegyed 11 és fél 12 órákor csendes misek, 9 órákor nagymise, utána szent beszéd. Délután 3 órákor litánia, szent olvasó, szent beszéd és a Mária Társulat ajtósága.

A halál nagy kérdéséről beszél Zeman Zoltán vasárnap d. e. 10 órákor az ég. hitv. evang. templomban.

— **Hajlékot kapnak a hajléktalanok.** A menekült és kiutasított közalkalmazottak (a vagonlakók) rettenetes helyzetén hamarosan segíteni fog **Hubert Ottó** kormánybiztos főispán, aki erőfeszítéssel, megértő lélekkel látott hozzá a lakásnyomorúság megszüntetéséhez. Mint értesülünk, a vallás és közoktatásügyi kormány hozzájárult ahhoz, hogy az egyetem felvételi épületében ideiglenes elhelyezést nyerjenek a hajléktalan közlítésviselők. A főispán megkezdte a ref. püspököt és főgondnokot is, hogy a kollegium 19 tantermet bocsássa ideiglenesen a megszállott területekről kiutasított, menekült családok rendelkezésére. A főispán tárgyal a belügyi kormányral is, hogy a volt Salvator-barakok helyreállítására és lakhatóvá tételére szükséges 540,000 koronát vállalja el tárcája terhére. E helyt említi meg, hogy **Hubert Ottó** kormánybiztos főispán nagy elfoglaltsága mellett a legnagyobb figyelemmel kíséri a napról-napra felmerülő eseteket is. Így személyesen ment el a Hunyadi u. 20. sz. alá, hogy a lakásából a szabad ég alá kitelepített özv. **Romza Lászlóné** (nadi özvegy!) esetét lássa. **Riskó Alajos** ügyében pedig magához kérlette az aktákat. Vegre valahára olyan ember kézbe került a hatalom, aki állását nem dísznek és méltóságnak, hanem olyan munkaterületnek tekintii, ahol a cselekvés legelső feladat.

— **A rendőrség felhívása.** A „Planta” K. T. budapesti cég (Szondy-u. 29.) málnaszörpöt adott el Debrecenben több kereskedőnek. A szörpről megállapították, hogy az nem egyéb mint pirosított poshadt víz. — **Kovács János** cukrász és **Salamon Dezsóné** csemege kereskedő is vettek ilyen hamisított málnaszörpöt és jelentést tettek a rendőrségen. A rendőrség ezután felhívja mindazokat, akik ilymódon károsultak, hogy feljelentéseket sürgősen adják be.

— **A Baross Szövetség** választmányja ma szombaton d. u. fél 7 órákor a szokott helyen ülést tart.

— **Köszönetnyilvánítás.** Mindazon rokonok, barátok és ismerősöknek, különösen pedig a Vasutas Sport Klub dalárdájának, kik fiam temetésén megjelenni szivesek voltak s ezzel mérhetetlen fájdalomukat enyhíteni igyekeztek, hálás köszönetemet nyújtvánitok, özv. Szabó Lajosné.

— **Hirdetmény.** A választási bizottság rendelkezése folytán a nemzetgyűlés tagjainak választásáról szóló rendelet alapján közlöm, hogy a választás napját megelőző nap délutánjának 6 órájától a választási eljárás befejezéséig, vagyis folyó hó 12. d. u. 6 órától 14. én reggel 6 óráig a választókerületben mindennemű szeszitalok árusítása, kiosztása, vagy a közvelel fogyasztás céljára egyéb módon való forgalombahozatala tilos. Abban az esetben, ha a választás során folytatlagos, vagy új szavazás rendeltetik el, (58. §.) a tilalom időbeli és területi hatályát a választási eljárás hátralevő idejére a választási bizottság állapítja meg. Aki ezen tilalmat megszegi, vagy kijátsza, 15 napig terjedhető elzárással, valamint 2000 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetetik.

— **Milyenek a terméskilátások?** A földművelésügyi kormány a május 31-ig beküldött, gazdasági tudósítói jelentések alapján június 4-én kiadott, hivatalos jelentés szerint Debrecen és Hajdúvármegye területén nagyon közepes termés várható, a szőlőben nagy kárt tett a moly. Az ország (Dunabugyarság) 25 vármegyéből érkezett jelentések a buza kitünő 1, jó 7, közepes 8, közepes 6, gyenge közepes 3 vármegyében; a rozs jó 1, jó közepes 3, közepes 11, gyenge közepes 8 és igen gyenge 1 vármegyében, az árpa jó 5, jó közepes 6, közepes 10, gyenge közepes 3, igen gyenge 1 vármegyében, a zab jóközepes 5, közepes 13, gyenge közepes 3, igen gyenge 4 vármegyében. A májusi nagyhőség, sok helyt az eső hiány és szárazság lényegesen csökkentette az április végén mutatkozott kitünő kilátásokat. Június első napjaiban némileg javult az időjárás, ami a kapás és kerti növényzetre jó hatással volt. Az általános vélemény szerint a biztatónak indult esztendő nagyon is közepes termés-kilátással kecsegtet.

— **Az álörült kárpitos segéd** Bogdán József 38 éves, debreceni születésű kárpitos segédet, akiről a múlt hó elején azt irtuk, hogy Budapesten a villamoson megőrült és több tisztet megsebesített, Budapesten letartóztatták. Kiderült róla, hogy veszedelmes anarchista, aki tetteit előre megfontolt szándékkal követte el s az őrlést csak szimulálta. Jelenleg a gyűjtőfogházban őrzik. A vizsgálat folyamában van ellene, de nyomozzák az ügy szálait is.

— **Választás napján** keressük fel a Keresztény Nemzeti Egyesülés Pártirodáit, hol az érdeklődő feleknek mindenféle pártügyekben készséggel felvilágosítást nyújtnak. Pártirodánk: I. ker. részére Péterfia-utca 78., II. ker. részére Király-utca 5., III. ker. részére Piac-utca 56.

— **Vasárunk kiosztását** közbejött akadályok miatt jövő héten kedd június 15-ig kénytelenek vagyunk beszüntetni. Jelzett naptól kezdve bármely debreceni lakos, aki mezőgazdasági vagy kerti termeléssel foglalkozik, igényét délelőtt 8—12 és délután 3—5 ig bejelentheti titkári hivatalunkban (Piac-utca 61.). Debreceni Gazdasági Egyesület.

— **Cérna és selyem kesztyűk,** friss gumi áru, vizelet tartó, gumi harisnya, egyentartó, mulláb, mülkéz kapható: Vitárius, Piac-u 16.

— **Margit-fürdő** állandóan és egész nap nyitva nők és férfiak részére.

— **Pálóczi Horváth Barnabás** festőművész iskoláját Nagyerdő 3. sz. villájába helyezte. Rendeléseket s tanítványokat még elfogad. Beiratások és rendelések naponta eszközöltenek.

— **Befőtt kötöző hólyagpapír,** kender-spárga, milliós légyapír és szőlőkötöző zsinag a legolcsóbban Csáthy papirkereskedésében kapható, Piac-utca 8. sz. Telefon 296. sz.

— **Gizella Gőz és Kád fürdő** Pelsőfi-tér, nagyalomással szemben állandóan nyitva. — Kifutó leány és fiú fölvetetik.

— **Már nem Péterfia 53,** hanem Rákóczi-u. 23 alakítsa ujja rossz nyakkendőit. Szobosztó Ferenc legászáti műterme Vár-utca 11. sz.

KIS HIREK

A **gazdáknak posztót** ad a kormány, mérsékelt áron, ha gyapjutermeüket beszoigaltatják.

Rokkant legénységi állománybeli katonák, legénységi özvegyek és árvák drágasági pótlékait július 1-től kezdve 40%-al fölemelik.

Pörüljárt egy fővárosi kereskedő, aki a lakását csekély huszezer korona lelépési díjért akarta átadni. Nem elég, hogy két hónapi elzárásra és 2000 korona pénzbüntetésre ítélték, hanem még azonnal el is rekvirálták a lakását. — Követendő példa.

Megfosztotta a doktori címétől a budapesti egyetemi tanács Szilárd Rezső volt h. államtitkár, mert megállapította róla, hogy azáltal, hogy a magyar nemzeti állam megsemmisítésére törekvő bolsevista rendszert hathatósan támogatta, a doktorrá avatásakor tett esküjét megszegte. — Hát az a sok debreceni „doktor ur” aki még mindig szabadon ugrál, sőt dirigál, perel, jogvéd, közoktat és bábátrépez!?

Nem tréfált a budapesti egyetem tanácsa. Javaslatára a közoktatásügyi miniszter az orvosi karról a napokban 54 hallgatót zárt ki a prolektárdiktatura alatt tanúsított magatartása miatt. Érdekes, hogy az 54 között csak kettő keresztény, a többi zsidó, és pedig 6 hólyg.

Mellényzsebéből nyolcszáz ezer koronát loptak ki szegény Mendel Lázár Soma takarékpénztári igazgatónak. — Minden részvéteink vele van.

Árulással vádolják Bruszilov tábornokot s a moszkvai szovjet parancsára Moszkvába vitték és bebörtönözték.

A **német császár** luxus hajója, melyet a legnagyobb fényűzettel, pámakerttel rendeztek be, most angol katonákat szállít. Eredetileg arra építette II. Vilmos ezt a nagy uszó palotát, hogy a háboru diadalmos befejezése után azon látogassa meg a tengerentuli gyarmatait. Sic transit gloria mundi.

TÁVIRATOK

Internátus Debrecenben

Budapest, június 11. (Nemz. St. tel. jel.) A keresztény nemzeti párt közoktatási bizottsága csütörtökön tartotta alakuló gyűlését. A keresztény párt külön bizottságot alakított a turáni gondolat ápolására s a szövetségelt magyar egyesületek által a megszállott területekről elmenekült tanuló ifjúság részére Debrecenben felállítandó internátus céljaira nagy öszszegget szavazott meg.

A Duna-bizottság ülése Párisban

Budapest, június 11. (N. St. t. j.) A magyar kormányhoz ma érkezett meg a nagykövetelek konferenciájától a hivatalos meghívó, mely szerint a Duna-bizottság ülése Párisban e hó 17-én lesz. Minthogy azonban a delegáltak névsorát a minisztertanács elé kell terjeszteni, s a magyar kiküldöttek nem tudnának idejében megjelenni Párisban, ezért a kormány egy heti haladékat és az ülés elhalasztását kéri.

Az új olasz kormány

Berlin, június 11. (Nemz. St. tel. jel.) Mint a „Berliner Tageblatt” értesül, az olasz király megbizta **Giollittit** az új kormány alakításával. Az új kabinet még a mai nap folyamán megalakul. Politikai körökben nagyon jól tudják, hogy Nittinek távoznia kellett. **Bobigliani** szociálista kijelentette, hogy hiába fáradozik a francia követ, mert ebből a válságból úgy sem fog megszületni az a kormány, amelyet **Franciaország** remél. (Giollitti magyarbarát.)

Lloyd George a helyzetről

London, június 11. (N. St. t. j.) **Lloyd George** egyik walesi gyűlésen a következőket jelentette ki: Az egész világon mindenütt forradalmi zavarok támadtak. **Oroszországban** bolsevista uralom van. A német nép teljesen megfélemyedett, pártokra szakadt, senki szavára nem hallgatnak. **Nagy Británia** egyelőre még mentes maradt a zavaroktól, de mi lenne akkor ha ez itt is bekövetkeznék? **Lloyd George** szerint ettől csak az egyház tekintélye tudná megmenteni. (Nagy baj lehet Angliában, ha már csak az Istenben bízik a gögös Lloyd George!)

Az osztrák kormány lemondott

Hivatalos helyről nyert közlés szerint Renner államkancellár kormányával együtt lemondott. Ugyanis súlyos dffe enciák támadtak a szociálisták és a keresztény szociálisták között a vagyonadó és a hadsereg ügyében. A jelentés megemlíti, hogy lehetséges, hogy a keresztény szociálisták kerekednek felül.

Ebert bukása

Berlin, június 11. (Nemz. St. tel. jel.) A „Lokalanzeiger” arról értesül, hogy Ebert nem szándékozik magát elnöknek jelöltetni. Neki ugyanis a Noske barátsága révén nagyon megfogvatkoztak a hívei.

Színház

VIGSZÍNHÁZ:

Szombat: A Fővárosi Royal orfeum vendégjátéka
Vasárnap délután: Mánás Miska, operett.
Vasárnap este: A Fővárosi Royal orfeum vendégjátéka.

Színházi és mozgósínházi irodák jelentése.

* A Nemzeti orfeum vendégjátéka a Vigszínházban. Ma kezdi meg Virágh Jenő vezetésével a Vigszínházban a budapesti Royal orfeum vendégjátékát. Csupa budapesti kacagató ujdonságok, tréák, táncok, énekek, kuplék és kis darabok töltik ki a gazdag műsort. Felépnek Virágh Jenő, Berki Kató, László Bőske, Forgács Jenő és Radó Sándor. Jegyek szombatra, vasárnapra és hétfőre előre válthatók.

* Tisza Carola kedden lép fel a Cigányprimás operettben. Rácz Palit Székely Gyula játssza.

* A mozik mai műsorai: Judex III. az Urániában; Egy dollárkirályné kalandjai negyedik rész az Apollóban, az Aranybika moziban a Prairie hőse wildwest Cowboy történet és Ham a kitűnő amerikai burlesk komikus.

* Rendszeresen a megváltás. Misztérium három felvonásban, bemutatja a jövő héten az Uránia. Krisztus urunk keresztrefeszítésének és Magdolna Máriának történetei.

SPORT

A Debreceni Kereskedelmi Alkalmazottak Sport Egylete június 20-án, vasárnap délután fél 4 órai kezdettel a nagyerdői sporttérén országos atletikai versenyt rendez. Senior számok: 400 m-es síkfutás, 5 x 100 m-es stafétafutás, magasugrás, magasugrás helyből, súlydobás, diszkoszvetés nyílt, távolugrás, rudugrás, gerelyvetés előnyverseny. Ifjúsági számok: 100, 200, 300, 400 m-es stafétafutás futás nyílt, 1000 m-es síkfutás és diszkoszvetés előnyverseny, 100 m-es síkfutás II. oszt. Nevezési határnap 1920. június 15. Tét 5 K. Nevezések és tétek Balla Zoltán címére Városi adóhivatalt, küldendők. Minden versenyszám győztese a DKASE nagy bronz plakettjét, második helyezette nagy bronz, harmadik helyezette kis bronz érmét nyeri, 10 induló esetén pedig a negyedik helyezettek is díjaztatnak.

NYILTTÉR.

Nyilatkozat

Kijelentem, hogy én Hajdu vármegye főispánját meg nem sértettem és kérdésére ezt ott azonnal kijelentem. A sértő kifejezéseket azokra értettem, akik engem rágalmaztak. Sajnáim, ha a főispán ur magára vette volna.

tasnádi Kovács József dr.

Paprika, Rizskeményítő, üveg-

papir, Linoleum padlómáz, fehér email-festék, sikkor, timsó, szalmiáksó,

kérmész és Brázy sósborszesz megérkezett

és kapható

Kontsek Gézánál

Kossuth-utca.

APOLLO	URANIA
Szombat—vasárnap	Szombat—vasárnap
Egy dollárkirályné kalandjai.	JUDEX III.
IV. rész:	Harmadik rész:
Minden poklon át.	A halott kéz.
kalandtörténet 6 felvonás.	Filmregény 4 felvonás.
Előadások 5, 7 és 9-kor.	Főszereplő: René Cresté
Előadások 5, 7 és 9-kor.	Előadások 7 és 9-kor.
ARANY BIKÁ MOZI	
Szombat—vasárnap 2 napig	
A Prairie hőse	
Wild West történet 5 felv. Főszereplő E. K. Lincoln, Amerika kedvence.	
Előadások 7 és 9 órakor	

10691—1920.

Árverési hirdetés

A Debreczen város tulajdonát képező 19 hold 1100 négyszögöl területű u. n. Gönczi-féle 3 és fél nyilas elepi tanyaföld és a 34. hold 1186. négyszögöl területű ujosztású föld (u. n. Aszalós-féle újföld) eladására 1920. évi június hó 25-én (pénteken) délelőtt 10 órakor, a városháza tanácstermében (emelet 34. sz.) nyilvános szóbeli árverés fog tartatni.

A Gönczi-féle tanyaföld kikiáltási ára 78.750 kor.

Az Aszalós-féle újföld kikiáltási ára 94.000 kor.

Bánatpénz a kikiáltási ár 10 százaléka. Részletes árverési feltételek a városi számvevősnél (Városháza, emelet 10. sz.) a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Debrecen, 1920 június 10.

A városi tanács.

Kiss Ferencz
női szabó Piac-u. 56 szám. Islése munkát jutányos áron készít.

Bélyeggyár és véső-intézet
PAULÓ I.
Batthyányi-u. 22.

MEGHÍVÓ.

A Debreceni Gazdák Bankja Részvénytársaság VIII. és IX. évi

RENDES KÖZGYŰLÉSÉT

1920. június hó 20-án, délelőtt 11 órakor Debreczenben Kossuth-utca 17 szám alatt levő üzlethelyiségében tartja, melyre a t. részvényesek azon figyelemztetéssel hivatalnak meg, hogy akik szavazati jogukat a közgyűlésen gyakorolni kívánják, tartoznak az 1919. év végéig nekikre átírt részvényeiket a le nem járt szelvényekkel együtt 1920. év június 16-án délelőtt 11 óráig a társaság pénztáránál letétbe helyezni. (Alapszabály 10. §)

Az 1918—19. évi zárszámadások és jelentések a társaság helyiségében 8 nappal a közgyűlés előtt közszemlére kitétek és ott megtekinthetők. (Alapszabály 13. §)

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentése az 1918. és 1919. évek üzleteredményéről, a zárszámadás, mérleg, nyereség- és veszteség számla megállapítása, továbbá nyereség felosztására vonatkozó határozathozatal.
2. Igazgatóságnak és a felügyelőbizottságnak felmentvény megadása tárgyában hozandó határozat.
3. Az igazgatóságból sorrend szerint kilépett tagok helyetti 4 igazgatósági tag választása 5 évre.
4. Felügyelőbizottság tiszteletdíjának megállapítása.
5. Alapszabály 22-ik §-ának módosítása.

Az igazgatóság.

Méregszámla, Vagyon: Pénztár Pénzkészlet 176503-52, Osztr. Magyar bank giro 32713-75, M. kir. postaképtől 136-26, Pénzügymin. tevék 80305-11, Összesen 289658-64. Értékpapírok 292879-—, Váltók 1425155-52, Jelzálogköltésnök 494408-19, Adósk folyószámlán (fedezve) 257235-03, Árverésen vett ingatlanok 130716-06, Iródatárszerelés 10890-—, Átmeneti tételek 42319-41, Összesen 2949262-15. Teher: Részvénytőke 400000-—, Tartalékok 4000-—, Veszteségtartalék 250000-—, Összesen 254000-—, Könyvbetétek 674363-11, Polyozámlabetétek 116320-79, Összesen 790683-90. Szerződéses hitelek és különféle hitelek 789984-52, Visszeszámlálás 171250-—, Átruházott kölcsönök 438228-89, Átmeneti kamatok 50642-44, Nyereség egyenleg 54472-40, Összesen 2949262-15.

Veszteség-nyereségszámla. Tartozik Veszteség: Kifizetett kamatok 207642-17, Tiszteletdíjak, szolgák fizetése és drágasági példák 1918—19, évre 77320-77, Igazgatóság és ügyészek fizetése 1918—19, évre 15800-—, Üzleti költség és lakbér 1918—19, évre 33945-02, Adók 28712-04, Nyelvi járnék 1470-78, Napibiztosi díjak 1464-—, Leírások 130054-03, Jótékonyok 818-58, Nyereség-egyenleg 54472-40, Összesen 612199-77. Nyereség: Befolyt kamatok 481335-11, Ingatlan jövedelem és jutalék 130529-07, Átmozgat 1917, évről 535-59, Összesen 612199-77.

Debreczen, 1919. december 31.

Terestényi Béla főkönyvelő, Igazgatóság: Suhajda Béla vezérigazgató, Pákozdy Sándor elnök, Polgári Bálint, Dr. Bakonyi Samu alelnökök, Balogh István, Dr. Bay András, Kertész Imre Kertész István, Kertész László. Megvizsgálta és helyesnek találta a felügyelőbizottság: Dr. Csáthy Dezső, Dr. Trocsányi Béla, Dr. Rugonfalvi Kiss István.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tennis
rakett tokkal uri háztól eladók Csapó-utca 2. sz. d. u. 3—5-ig.

Egy
jó karban levő zsakett és egy mellény eladó. Megtekinthetők az „Angol királyné” portásánál.

Két
géprendszerű gézekkel bérszántást vállal Hajdu László gépészmérnök Budapest, Damjanich-utca 12. szám.

Férfi
ruhák, 41-es álló gallérok eladók Csapó-u. 26. d. u. 3—5-ig.

Romio t
tengeri a gabonagyűtes országos kormánybiztoságának engedélyével vesz a Haitenyésítő részvénytársaság Egyháztér 6. sz.

Bor
nyolc hektó eladó Méliusz tér 13. d. u. 1—3.

Ket ág
éjjeli szekrény márvány lappal, álló fogas eladók, Csapó-u. 26. d. u. 3—5-ig.

1000 koronával
többet adtam annak, aki nálam tegnap 1000 koronát váltott, miután ismerem az illetőt, felkérem hogy 1000 koronám hozza vissza. Hortobágy gőzmalom dísztraktár Csapó 6.

Koros Sándor
férfi-szabó üzletében Piac-u. 69.
Női készlettel elegáns férfi ruhák kapuatók

FORGÁCS I.
MŰRŐS, Bádógos-utca.

Tűzifát

minden mennyiségben házhoz szállítok ölenként és aprítva métermázsánként
Polyánszky Orest tűzifakereskedő
Miklós-u. végén, Szoboszlói-ut 1. és Piac-u. 58.
Ugyanott faszén is kapható.

MEGNYILT

a Margit-fürdő modern nyári uszodája.

Előnyös időny és havibérletek válthatók. A fürdés beosztása reg. 6—8-ig férfiak, 8—1-ig hölgyek, délután 1—7-ig férfiak részére.

Értesítés!

A Debreczeni Keresztény Kisgazda- és Földmivessépart értesíti a párthoz tartozó választópolgárokat és polgárműveket, hogy a választás körül felmerülő minden olyan ügyben, mi a választók előtt kétesnek látszik, vagy melyen eligazodni nem tud, a legnagyobb készséggel ad mindenféle felvilágosítást a párt titkári hivatala Piac-u. 7-ik sz. a. helyiségében.

A párt elnöksége.

Törlesztéses kölcsönök

nagyon előnyös feltételek mellett folyósít a

DEBRECZENI IPARI ÉS Kereskedelmi BANK
Varga és Szt.-Anna-utca sarok.

Festők és Háztulajdonosok

figyelmébe ajánlja a legutóbb érkezett mindennemű festő-kárut a legnagyobb választékban és legolcsóbban

Kontsek Gézánál, Kossuth-utca.